

Ekosofias Nyhetsbrev

OKTOBER 2015 - TJUGOTREDJE ÅRGÅNGEN

SVÅRT ATT STOPPA FÖRLUST AV BIOLOGISK MÅNGFALD

Halvvägs in i EU:s strategi för att stoppa förlusten av biologisk mångfald till år 2020 går trenden fortfarande åt fel håll. Enligt en ny utvärdering av arbetet är i dag tre fjärdedelar av viktiga habitat i EU-länderna i oönskat skick och många arter hotas av utrotning. En slutsats av genomgången är att EU:s lagstiftning inom området måste implementeras bättre av medlemsländerna.

EU-kommissionen pekar nu på vikten av biologisk mångfald för att upprätthålla viktiga funktioner i samhället såväl som ekonomin. Bland annat beskrivs nytta som att rena luft och vatten, pollinera grödor samt att begränsa konsekvenserna av översvämningar.

Ett område där det skett framsteg är dock begränsningen av invasiva arter, där EU fick ny lagstiftning förra året.

FÖRSURNINGEN HÅLLER I SIG I SÖDRA SVERIGE

Mätningar visar att stora delar av södra Sverige fortfarande är försurade och att återhämtningen går långsamt. Det finns också tecken på att skogen närmar sig kvävemättnad och att det finns risk för att kväve läcker ut till grund- och ytvatten och ytterligare bidrar till övergödningen.

Sedan 1985 har forskarna inom Miljöövervakningsnätverket Krondroppsnätet följt utvecklingen av svavel- och kvävenedfall och dess påverkan på markvattenkvaliteten i Sverige. Övervakningen omfattar över 70 provtytor i skog och på öppet fält fördelade över hela landet.

ÄNDRAT KLIMAT KAN DRIVA MILJONER PÅ FLYKT

I dag befinner sig 60 miljoner människor på flykt och världen står handfallen. Men inom bara en generation kan siffran vara många gånger högre. Klimatrelaterade flyktströmmar kommer nämligen med stor sannolikhet att bli fler i takt med att jordklotet blir varmare, skriver Svenska Dagbladet.

– Om vi tror att vi har mycket flyktingar nu, så kommer det att bli väldigt många fler om vi inte sätter stopp för klimatutsläppen, säger Shora Esmailian, journalist och författare.

Redan i dag tvingas människor i Bangladesh norrut när vattnet i Bengaliska viken stiger. En rad ö-stater köper mark för att befolkningarna ska ha någonstans att ta vägen då höjda havsnivåer gör deras hem obebodliga.

”LOKALA KLIMATFÖRÄNDRINGAR HAR BIDRAGIT TILL SYRIENKRISEN”

Sannolikheten är hög att det finns ett samband mellan pågående flyktingkriser och klimatförändringar. Det visar Nasas tidigare klimatforskare James Hansen i en kommande studie.

– Ja, det finns ett sådant samband. I regioner med öken eller halvöken får klimatförändringarna en större effekt. De blir ännu torrare och betydligt varmare. Det gör dem till en mindre önskvärd plats att bo på, en hårdare plats för jordbruk och en plats där det blir svårare att ha ett rimligt liv, säger han.

I Syrien föregicks inbördeskriget av en flera år lång torka då 85 procent av boskapen dog och en miljon bönder flyttade in till städerna. Vissa forskare har pekat ut ett samband mellan torkan och inbördeskriget. James Hansen delar analysen.

– Att lokala klimatförändringar har bidragit till Syrienkrisen är ganska uppenbart. Det är en av punkterna jag kommer att försöka kvantifiera i min kommande studie, säger han.

Studien är tänkt att publiceras inför klimattoppmötet i Paris.

SVERIGE MISSAR KLIMATMÅL OM INTE BASINDUSTRIN FÖRÄNDRAS

Visionen om ett Sverige med nära noll utsläpp av växthusgaser år 2050 ligger utom räckhåll utan ett skifte av processteknik i svensk basindustri. Debatten har hittills mest handlat om utsläppen från elproduktion och transporter, men chalmersforskaren Johan Rootzén pekar i en doktorsavhandling på produktion av stål och cement samt raffinering av råolja som en stor utsläppskälla som måste minskas. För att uppnå utsläppsmålen skulle utsläppen från den tunga basindustrin behöva minskas med 40 procent till år 2030 och med minst 85 procent till år 2050.

– Från politiskt håll saknas en strategi för hur man ska minska utsläppen från de här branscherna, trots att de står för en tiondel av koldioxidutsläppen i Europa och uppemot 20 procent i ett land som Sverige, säger Johan Rootzén.

GREENPEACE VILL TA ÖVER KRITISERADE KOLGRUVOR

Nu kommer detaljer kring hur miljöorganisationen Greenpeace vill lösa frågan om Vattenfalls omstridda kolverksamhet i Tyskland. Organisationen vill bilda en stiftelse som ska ta över och lägga ner gruvor och kraftverk senast 2030. Svenska Greenpeace är tillsammans med två tjeckiska kolbolag de enda som visat intresse för att ta över svenska statliga Vattenfalls kritiserade brunkolsgruvor och kraftverk i Tyskland. Tidigare har det talats om en prislapp på 20-30 miljarder kronor för Vattenfalls tillgångar. Men en värdering som Greenpeace låtit göra hamnar på knappt fem miljarder kronor eftersom organisationen menar att kol snabbt blir en allt osäkrare investering. Egentligen menar Greenpeace att tillgångarna har ett negativt värde eftersom man borde räkna med kostnaderna för den miljöförstöring kolet medför, säger Annika Jacobson, chef för svenska Greenpeace. *Sveriges Radio*

OSLO SKA BLI BILFRITT - OCH HALVERA SINA UTSLÄPP PÅ FYRA ÅR

Oslo ska förbjuda de privata bilarna, oljefonderna ska säljas och elcyklar ska subventioneras. Den nya vänsterregeringen i Oslo vann valet den 14 september och man vilar inte på lagrarna precis, utan har lite drygt en månad efter valet offentliggjort att Oslo ska förbjuda all privat fordonstrafik i stadens centrum senast år 2019. Projektet ingår som ett led i en övergripande plan för att neutralisera alla koldioxidutsläpp i Oslo - redan 2020 ska man ha skurit ned utsläppen av växthusgaser med 50 procent i förhållande till 1990 års nivåer. Det nya styret i staden planerar också att avyttra 9 miljarder dollar i investeringar i pensionsfonder som bland annat satsar på fossila bränslen som olja, kol och naturgas för att istället bygga mer cykelbanor, subventionera elcyklar och reducera den totala fordonstrafiken med 20 procent innan år 2019 och 30 procent innan år 2030. *Veckans Affärer*

GENOMSKINLIG SOLCELLSPANEL KAN ERSÄTTA VANLIGT FÖNSTERGLAS

I framtiden kan fönsterrutor bestå av genomskinliga solceller och hela höghus ska kunna generera elektricitet. Ett forskarteam vid Michigan State University i Michigan, USA, har lyckats skapa en helt transparent solcellspanel – ett genombrott som i framtiden kan innebära att vanliga fönsterrutor, glastak, eller hela byggnader, kommer att kunna generera elektricitet. Med tidigare solcellsteknik har det inte varit möjligt att framställa transparenta paneler. Men den teknik som teamet i Michigan nu tagit fram, kallad "transparent luminescent solar concentrator" (TLSC), genererar istället elektricitet ur infrarött ljus som är osynligt för det mänskliga ögat, och tillåter samtidigt ljusets andra spektrum att passera genom glasskivan. – Byggnaden skulle se exakt likadan ut, med normala fönster. Du kommer inte ens märka att solcellpanelerna är där. *svt Nyheter*

STÄDERNA NYCKEL FÖR ATT KLARA KLIMATMÅL

70 procent av utsläppen av växthusgaser sker i städer, och staden är en nyckelspelare i omställningen till ett mer hållbart samhälle. Genom samarbeten kan städer sporra och dela erfarenheter, och gå längre än internationella åtaganden. När Michael Bloomberg, New Yorks förra borgmästare, tillsammans med USA:s utrikesminister John Kerry stod värd vid konferensen "Our cities, our climate" nyligen sa han: – Vi kan inte tala om klimatförändringar effektivt utan att placera städerna högst upp på dagordningen. Folk pratar alltid om att gå till botten med problemet. I det här fallet är det enkelt: städer är grunden till problemet. Men det är också i städerna som lösningen finns. Frågor om transport, sophantering, stadsplanering och byggnation fattas nästan alltid på kommunal nivå. – Vad som blir avgörande under klimatmötet i Paris är hur vi prioriterar de mest utsatta städerna. Det blir så stort när en stad i ett land med resurser och teknologi svämmar över, men nästan obegripligt tragiskt att se vad som sker i Dhaka, som ligger under havsnivån. *DN.se*

SVERIGE KAN BLI FÖREGÅNGSLAND FÖR FRAMTIDENS ENERGI FÖRSÖRJNING

Sverige har goda möjligheter att ställa om till 100 procent förnybar energi inom 25 år. Men vi måste vara beredda att satsa ännu mer för att ta ledningen i en utveckling som är nödvändig för att lösa klimatfrågan. Det hävdar Göran Sidén, universitetslektor i energiteknik vid Högskolan i Halmstad, som i sin bok Förnybar energi beskriver förutsättningarna för framtidens energiförsörjning i Sverige. Vad vi måste göra för att minska utsläppen av växthusgaser är mer aktuellt än någonsin inför FN:s klimatkonferens i Paris senare i höst. – Med våra goda förutsättningar för förnybar energi skulle vi kunna leda utvecklingen och även stötta andra länder i högre utsträckning, säger Göran Sidén.

PREEM GASAR MED BIODRIVMEDEL

Preem Investerar 355 miljoner kronor och fördubblar produktionen av biodrivmedel, enligt ett pressmeddelande, och har nu startat den så kallade IsoGHT-anläggningen på sitt raffinaderi i Göteborg – trots att det politiska läget är ovisst om vilka skatter och kvotregler som ska gälla efter 2016 för grönt bränsle.

– Vi väljer att gå i framkant för att leda utvecklingen mot ett hållbart samhälle., säger Preems vd Petter Holland, Sverige behöver en betydligt större andel gröna drivmedel i framtiden, framför allt om vi ska nå regeringens uppsatta miljömål om en fordonsflotta oberoende av fossila bränslen 2030.

BRING SATSAR STORT PÅ FÖRNYELSEBART BRÄNSLE

Posten Norge och Bring har gjort en stor upphandling av det förnybara bränslet HVO vilket innebär att huvuddelen av koncernens egna tunga lastbilar på norska och svenska vägar blir fossilfria senast år 2016. Koncernens CO2-utsläpp minskar därmed kraftigt.

– I Sverige byter Bring nu i oktober till HVO på 20 procent av de egna tunga fordonen. Det blir ett komplement till RME som i dag är det dominerande bränslet i den delen av den svenska verksamheten. De 900 lastbilarna i Norge kommer fullt ut att ha skiftat till HVO under 2016, säger Hélène Belin, informationschef Bring i Sverige, Danmark och Finland, till MiljöRapporten.

HVO (hydrogenererad vegetabilisk olja) är 100 procent förnybart och skapas bland annat av slaktavfall. HVO kräver ingen omställning av fordonet.

CIRKULÄR EKONOMI GER JOBB OCH MINSKADE UTSLÄPP

En cirkulär ekonomi skulle innebära stora fördelar i Europa, främst genom minskade klimatutsläpp och en kraftigt ökad mängd arbetstillfällen. Det hävdas i en ny rapport från Romklubben som undersökt ett antal olika cirkulära scenarion i Sverige, Finland, Frankrike, Holland och Spanien.

I rapporten används tre scenarion som sträcker sig till år 2030. I ett scenario ökar energieffektiviteten med 25 procent under denna tid. Då minskade utsläppen med 30 procent i de granskade länderna samtidigt som antalet arbetstillfällen ökade med 15 000 i Finland, 20 000 i Sverige, 100 000 i Holland och 200 000 i Frankrike samt lika många i Spanien. Rapportförfattarna, Anders Wijkman och Kristian Skånberg, hoppas att rapporten kan ge värdefull input till EU-kommissionen som inom kort väntas lämna ett nytt omfattande paket om cirkulär ekonomi.

MiljöRapporten Direkt

SVENSKA FÖRETAG POSITIVA TILL HÅLLBARHETSREDOVISNING

Ett nytt EU-direktiv kommer att göra hållbarhetsrapportering obligatorisk för flertalet större företag inom EU. På svensk nivå föreslås det att omfatta alla stora företag. Därför har Demoskop på eget initiativ genomfört en undersökning bland berörda företag om hållbarhetsredovisning och vad man tycker om det svenska lagförslaget. Undersökningen visar att företagen är positiva till lagförslaget.

I motsats till flera arbetsgivarorganisationer är de företag som berörs i stort positiva till lagförslaget. På frågan "Vad tycker du om det nya lagförslaget?" har 73 procent svarat 6 eller högre på en skala mellan 1 och 10 där 1 står för mycket dåligt och 10 står för mycket bra. Få (6 procent) är uttalat kritiska (svar mellan 1 och 3) medan 48 procent är tydligt positiva (svar mellan 8 och 10). Intressant är att också företag med färre än 250 anställda, det vill säga företag som sällan har gjort hållbarhetsredovisningar tidigare, överlag är positiva till det nya lagkravet. 62 procent av dessa företag har i undersökningen ställt sig positiva till lagförslaget. Även här är få uttalat kritiska (7 procent svar mellan 1 och 3) medan 45 procent är tydligt positiva (svar mellan 8 och 10).

8 av 10 tror också att den egna organisationens hållbarhetsarbete kommer att utvecklas vid ett lagstadgat krav på att upprätta en hållbarhetsredovisning. Byggbranschen är den bransch som tror mest på utveckling. 95 procent av bolagen inom bygg tror att hållbarhetsarbetet kommer att utvecklas med ett lagkrav på hållbarhetsredovisning.

– Det är intressant att svenska företag är så positiva till att hållbarhets-rapportera och att de ser hållbarhet som ett viktigt område. En tolkning är att hållbarhet är viktigt för den framtida konkurrenskraften och att man kopplar hållbarhet till ökad försäljning och lönsamhet, säger Katarina Arbin, seniorkonsult vid Demoskop.

SMÅBANKER SPÖRAR STORBANKER I HÅLLBARHET

Två alternativa banker ingår i årets Fair Finance-granskning, Ekobanken och JAK medlemsbank, och dessa banker är betydligt duktigare på hållbarhet än övriga banker, som visserligen bättrat sig men fortfarande uppvisar "stora brister, särskilt inom klimat och miljö", framgår det.

– Vi ser att bankerna har reagerat på kritiken, inte minst från de egna kunderna. Bankerna tar hållbarhetsfrågor på större allvar men har fortfarande en bra bit kvar. I genomsnitt uppfyller de bara en tredjedel av granskningskriterierna, säger Jakob König, projektledare för Fair Finance Guide på Sveriges Konsumenter.

- Det är anmärkningsvärt att bankerna släpar efter på klimatområdet med tanke på att det är en av vår tids mest allvarliga och akuta frågor, där bankerna är nyckelaktörer för att vända utvecklingen. Konsumenterna är väldigt medvetna om klimathotet, men kan fortfarande inte vara säkra på att deras sparpengar inte placeras i klimatvärstingar som kolkraft, säger Jakob König.

MiljöAktuellt Idag

HÅLLBARHET FÖRS IN I BOLAGSSTYRNINGSKOD

Ett hållbarhetsperspektiv införs i den reviderade bolagsstyrningskod som gäller från den 1 november 2015. Detta kommer att ställa krav på bolagsstyrelsen att fastställa riktlinjer för hur bolaget ska uppträda i samhället.

Bolagsstyrningskoden är den regelsamling för bolagsstyrning som från och med 2008 gäller för alla svenska bolag vars aktier är upptagna till handel på svensk reglerad marknad.

MISUM: MYCKET PRAT OCH LITE HÅLLBARHETSARBETE

Mycket snack och liten verkstad i börsbolagens hållbarhetsarbete. Så kan man sammanfatta slutsatserna i rapporten

”Walking the Talk”, där Mistra Center for Sustainable Markets, Misum, granskat hållbarhetsarbetet i de svenska bolagen på Nasdaq OMX Large Cap. Enligt Misums mätmodell satsar 88 procent av de undersökta bolagen mer på allmän kommunikation kring hållbarhet än på att redovisa konkreta hållbarhetsåtgärder.

HÅLLBARHETSARBETET AFFÄRSDRIVET I SMÅFÖRETAG

Hållbarhetsarbetet i småföretag är oftast affärsdrivet snarare än påtvingat via lagstiftning. Det handlar om kundkrav, konkurrenskraft och engagemang. Det visar en rapporten som baserats på en panelundersökning bland nära 4 000 medlemmar i Företagarna.

STUDENTER FÅR SOLCELLER OCH BILPOOL

Nyligen invigde bostadsminister Mehmet Kaplan (MP) 118 klimatsmarta studentlägenheter i Göteborg. Det är Chalmers Studentbostäder som står bakom satsningen, som beskrivs som ”Sveriges första studentboende klassat enligt Miljöbyggnad Guld”.

Redan i somras flyttade de första hyresgästerna in i huset, som har solceller på taket och bilpool på gården.

– Det är viktigt att kunna bygga både funktionellt och ekonomiskt utan att tumma på hållbarheten. Miljöcertifieringen är ett kvitto på att vi levererar miljömässigt och hållbart boende i Göteborg. Det behövs för framtiden, säger Joakim Wallin, vd för Chalmers Studentbostäder.

KLIMATRELATERADE KATASTROFER TEMAT FÖR MUSIKHJÄLPEN 2015

Musikhjälpen 2015 har presenterat årets tema ”Ingen ska behöva fly undan klimatet”. Därmed riktas ljuset mot klimatrelaterade katastrofer som tvingat miljontals människor på flykt.

De senaste fem åren har över 100 miljoner människor tvingats fly på grund av klimatrelaterade katastrofer såsom torka, översvämningar och kraftiga skyfall.

Det årligt återkommande evenemanget Musikhjälpen har vuxit till Radiohjälpens mest framgångsrika insamlingsinsats. Det direktsänds i P3 och SVT Play dygnet runt under 150 timmar från årets värdstad Linköping med start söndag 13 december och de insamlade pengarna går oavkortat till Radiohjälpen. Till exempel kan 50 kronor räcka till cement för att bygga grunden till en säker toalett som kan stå emot översvämningar och 100 kronor kan räcka för att utbilda en bondefamilj i östra Afrika i klimatanpassning för att kunna bruka jorden trots torka och slippa flytta från gården.

Grundläggande miljöutbildning - den 3 mars 2016

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande. Seminariet ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

IPCC:s femte klimatrapport - risker och möjligheter för företag?

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av IPCC:s senaste klimatrapporter. Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Agenda 2030: FNs globala hållbara utvecklingsmål

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FNs nyligen beslutade mål för hållbar utveckling.

Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

- Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan bekämpa klimatförändringarna, säger Ban Ki-moon, generalsekreterare i FN.

Om du uppskattar vårt Nyhetsbrev, dela det gärna på

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus; romanus@ekosofia.se, eller 031 - 708 66 51.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg; magnus.ruberg@ekosofia.se eller 031 - 708 66 52.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång. Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod. Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg

För ytterligare information – www.ekosofia.se

Ekosofia AB - Anders Carlssons gata 7, 417 55 Göteborg - Tel 031 - 708 45 50